

POSTANOWIENIE

Dnia 14 lutego 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

Prezes SN Joanna Lemańska

sprawie ze skargi K. W.

o wznowienie postępowania zakończonego prawomocnym wyrokiem Naczelnego Sądu Administracyjnego z 11 października 2021 r., sygn. akt II GOK 15/18, na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych w dniu 14 lutego 2024 r.

w przedmiocie wniosku skarżącego z 11 listopada 2023 r. o wyłączenie sędziego Sądu Najwyższego X. Y. od rozpoznania sprawy o sygn. I NO 12/22,

oddala wniosek.

UZASADNIENIE

K. W. (dalej: „Wnioskodawca”) wniósł o wyłączenie, na podstawie art. 49 § 1 k.p.c., sędziego Sądu Najwyższego X.Y. od rozpoznania sprawy toczącej się przed Sądem Najwyższym pod sygn. I NO 12/22, zainicjowanej skargą o wznowienie postępowania zakończonego prawomocnym wyrokiem Naczelnego Sądu Administracyjnego z 11 października 2021 r., II GOK 15/18.

Zdaniem Wnioskodawcy, w stosunku do sędziego Sądu Najwyższego, objętego wnioskiem o wyłączenie, zachodzi okoliczność mogąca wywołać uzasadnione wątpliwości co do jego bezstronności w sprawie I NO 12/22, z uwagi na złożenie przez tego sędziego w dniu [...] do Rady Doskonałości Naukowej wniosku o przeprowadzenie postępowania w sprawie nadania tytułu profesora w dziedzinie nauki społecznej w dyscyplinie nauki prawne. Wnioskodawca

podniósł, że w świetle przepisów ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce w postępowaniach w sprawie nadania tytułu profesora w zakresie nieuregulowanym w ustawie stosuje się odpowiednio przepisy Kodeksu postępowania administracyjnego, co oznacza, że sędzia objęty wnioskiem o wyłączenie bierze udział w postępowaniu, w którym ostatecznie orzekać będzie Naczelny Sąd Administracyjny – jako właściwy do rozpoznania w drugiej instancji skargi od ostatecznej decyzji administracyjnej Rady Doskonałości Naukowej. W tej sytuacji, zdaniem Wnioskodawcy, niewskazane jest, by w rozpoznaniu jego skargi o wznowienie postępowania – która stanowi przedmiot sprawy I NO 12/22 i w której podniósł on w stosunku do Naczelnego Sądu Administracyjnego zarzuty naruszenia prawa do sądu i prawa do rzetelnego procesu – uczestniczył sędzia, którego naukowe i zawodowe losy zależą od Naczelnego Sądu Administracyjnego. W ocenie Wnioskodawcy, udział sędziego, objętego wnioskiem o wyłączenie, w postępowaniu o nadanie tytułu profesora, w którym to Naczelny Sąd Administracyjny będzie decydował ostatecznie o losach tytułu naukowego tego sędziego, w sposób oczywisty rodzi bowiem uzasadnione wątpliwości co do jego bezstronności.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Wniosek nie zasługiwał na uwzględnienie.

Sąd Najwyższy nie dopatrył się okoliczności tego rodzaju, które mogłyby podważać zaufanie do bezstronności sędziego Sądu Najwyższego objętego wnioskiem o wyłączenie.

Stosownie do art. 49 § 1 k.p.c., sędzia ulega wyłączeniu, na jego żądanie lub na wniosek strony, jeżeli istnieje okoliczność tego rodzaju, że mogłaby wywołać uzasadnioną wątpliwość co do bezstronności sędziego w danej sprawie.

Wykładnia art. 49 § 1 k.p.c. pozwala na sformułowanie dwóch przesłanek, które umożliwiają uwzględnienie wniosku o wyłączenie sędziego. Po pierwsze, może to nastąpić, gdy w okolicznościach konkretnej sprawy występuje obiektywna, a więc weryfikowalna, wątpliwość co do jego bezstronności. Po drugie, gdy wątpliwość ta ma charakter uzasadniony. O uzasadnionej

wątpliwości w rozumieniu art. 49 § 1 k.p.c. można więc mówić w przypadku, kiedy jest to wątpliwość wynikająca z obiektywnych okoliczności, ocenianych przez pryzmat rozsądnie działającej osoby. W odniesieniu do uzasadnionej wątpliwości chodzi zatem o poważną wątpliwość. Musi ona jednocześnie istnieć obiektywnie, a nie tylko w subiektywnym przeświadczeniu (urojeniu) strony, którą na podstawie zaistnienia określonej okoliczności mogłaby powziąć każda inna, rozsądnie oceniająca i nieuprzedzona osoba. Tym samym nie stanowi przyczyny wyłączenia sędziego sama tylko podejrzliwość strony, ani utrata wiary w bezstronność sędziego, wynikająca z jej subiektywnego odczucia. Z uwagi bowiem na przyjętą przez ustawodawcę konstrukcję tej instytucji, niezbędne jest oparcie się na obiektywnych, racjonalnych i dających się zweryfikować okolicznościach konkretnej sprawy przemawiających za wyłączeniem sędziego od jej rozpoznania (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 10 maja 2023 r., II NSNc 133/23).

Jednocześnie w judykaturze podnosi się, że stosowanie art. 49 § 1 k.p.c., czyli instytucji, która zakłada dokonywanie oceny podstaw wyłączenia sędziego, nie może być dowolne, w tym sensie, że nie powinno być uzasadniane błahymi przyczynami, które pod pozorem ochrony prawa do sądu byłyby instrumentalnie wykorzystywane do wpływania na personalne ukształtowanie się składu orzekającego. Za wątpliwość uzasadnioną w rozumieniu tego przepisu uznawana jest wątpliwość uprawdopodobniona, a zarazem poważna, skoro okoliczność, która wywołuje wspomnianą wątpliwość, mogłaby zagrażać bezstronności sędziego (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 12 października 2023 r., III CZP 5/23).

Sąd Najwyższy w składzie orzekającym w niniejszej sprawie nie dopatrywał się podstaw do wyłączenia sędziego objętego wnioskiem od orzekania w sprawie I NO 12/22. Podważenie bezstronności sędziego na gruncie art. 49 § 1 k.p.c. nie może opierać się jedynie na ogólnikowym i w istocie hipotetycznym stwierdzeniu uczestnika postępowania, że sędzia objęty wnioskiem o wyłączenie, który bierze obecnie udział w postępowaniu przed Radą Doskonałości Naukowej w sprawie nadania mu tytułu profesora – w przypadku ewentualnej niekorzystnej dla niego decyzji tego organu – będzie mógł skorzystać z drogi odwoławczej i wnieść odwołanie do Naczelnego Sądu Administracyjnego, tj. do tego samego

sądu, którego działalność orzeczniczą zakwestionował z kolei Wnioskodawca w skardze o wznowienie postępowania w jego indywidualnej sprawie toczącej się przed Naczelnym Sądem Administracyjnym pod sygn. II GOK 15/18, i która to skarga stanowi aktualnie przedmiot rozpoznania w sprawie I NO 12/22. Tego rodzaju abstrakcyjnie sformułowany zarzut nie powoduje bowiem automatycznie zachwiania bezstronności tego sędziego i nie może *per se* prowadzić do jego wyłączenia w oparciu o art. 49 § 1 k.p.c.

Z tych też względów, nie stwierdzając istnienia przesłanek z art. 49 § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji.

(k.b.)

[a]